

EL COL·LECCIONISME DE TEMÀTICA TERRASSENCA (120) METAL·LURGIC (4) ELS RAMONEDA

Avui sortirem una mica del sector tèxtil per parlar d'una nissaga familiar, la Ramoneda, vinculada al sector metal·lúrgic, encara que en una faceta, la fabricació de cintes de guarnició de carda per a maquinària tèxtil de filatura, que podem considerar una indústria tèxtil auxiliar. A més, com veurem, els Ramoneda també van explotar un negoci clarament tèxtil, com és la *toquilla* i el gènere de punt, a part d'aprofitar el seu mercat de clients per comercialitzar altres accessoris tèxtils.

Per trobar els inicis d'aquesta indústria concreta hem de remuntar-nos al 1886, quan el 15 d'abril d'aquell any tres terrassencs demanen permís a l'Ajuntament per construir una casa i un edifici industrial per a ús propi al carrer de la Riba. És una obra important, la façana de la qual sobrepassa els 50 metres. Els promotors, que formen al principi una societat informal, -és a dir, sense fe notarial- i comencen el setembre de l'any següent la fabricació de cintes de cardar, són Jaume Sensada i Piqué, el sogre de la seva germana, Ramon Ramoneda i Aliguer, i Emili Matalonga i Aymerich.

Jaume Sensada i Piqué és un jove carder de 24 anys, natural de Sabadell. Emili Matalonga i Aymerich és un important fabricant de filats nat a Martorell, fill d'un mestre d'obres d'Esparraguera, originari d'una important nissaga d'industrials i polítics terrassencs en la qual ara no ens estendrem, ja que la seva importància requereix una separata pròpia que a algun dia farem i que ens permetrà tractar-los amb més detall. El tercer soci és, com hem dit, Ramon Ramoneda i Aliguer, primerament jornal·ler i posteriorment industrial de filats. Casat amb Cristina Muns i Torras, germana de Josep Muns, també fabricant de filats, cofundador de l'Institut Industrial el 1873 i soci el 1851 de Josep Sagret, fabricant i alcalde de Terrassa soci el 187. de vapor de Jacint Bosch i Cia., després anomenat Vapor Tarrasense i més conegut finalment com el vapor de cal Sala i Badrinas.

El 4 de maig de 1881 els tres socis creen formalment a la notaria Carrancà la societat **Sensada, Ramoneda i Cia.** en la qual reconeixien que ja abans formaven societat de bona fe, és a dir, sense escriptures formals. El

capital segons inventari de 31 de desembre de 1880 era de 54.864'81 pessetes, és a dir, 18.288'27 pessetes per cadascun dels socis.

Sensada Ramoneda i Cia es consolida aviat en el mercat de cardes. El 1885 participa a l'Exposició Aragonesa promoguda per la Real Sociedad Económica Aragonesa i el 1888 a l'Exposició Universal de Barcelona, i aconseguix en les dues sengles medalles de premi. La societat fabrica cardes de puntes triangulars d'acer niquelat i platinat. També comercialitza corretges de cuir angleses i mànegues de fricció. El 1890 la societat aixeca un pis a

cadascuna de les cases ja de la seva propietat que van del número 35 al 51 carrer de Topete, per on també s'accedeix a la fàbrica que té la façana al carrer de la Riba, del núm. 15 al 51.

El 1895 es registren els primers canvis a la societat. D'una banda mor Ramon Ramoneda i el substitueixen els seus dos fills, Claudi i Anselm Ramoneda Muns. D'altra banda, rescindeix la seva participació i plega de la societat l'Emili Matalonga. El 26 d'agost de 1895, Claudi i Anselm Ramoneda i el cunyat d'aquest últim, Jaume Sensada, constitueixen una nova societat per seguir els mateixos negocis i amb la mateixa raó social de l'anterior, **Sensada Ramoneda i Cia.**

Els germans Ramoneda

Muns:

Claudi Ramoneda i Muns (1859-1934) fou un personatge rellevant de la vida pública de la ciutat. Va ser cofundador i tresorer del Condicionament Terrassenc, sotspresident de l'Institut Industrial el bienni 1899-1900, vocal de la Junta Directiva de la Caixa d'Estalvis de Terrassa des de 1915, regidor electe el 1901 en una candidatura conservadora, i primer síndic i després quart tinent d'alcalde de l'Ajuntament de Terrassa. Presidí la Cambra de Comerç i Indústria de Terrassa de 1909 a 1912 i formà part de la Junta de Govern del Banc de Terrassa. Claudi Ramoneda es va casar en primeres núpcies amb Josepa Oliart i Mogas, filla del sastre Isidre Oliart, i en segones núpcies amb la barcelonina Dolors Moya i Baeza.

Anselm Ramoneda i Muns 1865-1938, casat amb Dolors Masqué i Lloveras, tingué una actuació pública més discreta que el seu germà. Només ens consta que presidí el Club de Futbol Terrassa la temporada 1921-22

La societat va llogar a altres indústries l'espai sobrant de la seva quadra industrial, que és coneguda com a Vapor Sensada. S'hi instal·len la filatura de llana de Geroni Aymerich i la d'estam de Ramon Argemí (vegeu la separata núm 80). A primers de segle XX també hi comença les seves activitats fabrils el pentinament de llana de Sanmartí i Matalonga, que més tard es trasllada al Vapor Busquets i la filatura de llana de Vicenç Comas.

Els negocis devien anar força bé a la societat, ja que el 1904 es llança a explotar un segon negoci, el de la paqueteria -fils per a confeccionar a mà genere de punt exterior- i tot seguit compra telers rectilinis per a fabricar punt. Aquesta nova indústria, la instal·la en una nova nau industrial que construeix en el mateix carrer de Topete, entre els carrers de Viveret i l'actual carrer de l'Aurora, i que té una façana de 45 metres. En aquesta època Sensada, Ramoneda i Cia., a més a més de comercialitzar corretges de cotó i de cuir, i mànegues de fricció, també ven cilindres d'esmeril, greixadors i maquinària nova i de segona mà. (Continuarà)

